Published and Distributed under permit (No. 781), authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Jersey City, New Jersey. — By order of the President, A. S. BURLESON, Postmaster General.

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ РІК XXIX. ЧИСЛО 164. ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ., СУБОТА, 16-го ЛИПНЯ, 1921.

VOL. XXIX. No. 164. JERSEY CITY, N. J., SATURDAY, JULY 16, 1921. THREE CENTS

ЯПАН ЗГОДЖУЄСЬ НА КОНФЕРЕНЦІЮ

АЛЕ ВИДИМО ОБМЕЖАЄ ЇЇ ДО ДИСКУСІЇ СПРАВИ РОЗБРОЄННЯ.

ВАШИНҐТОН, 14. липня. — Япан вислав до американського уряду своє формальне принятє пропозиції президента Гардінґа.

Але рівночасно дав до зрозуміння, що годиться брати участь в тій конференції лише стільки, о скільки вона буде розбирати справи воєнного розброєння. Видно Япан не хоче брати на конференції під увагу справи Япу, ані справи Китаю ані ніякої инчої справи Далекого Сходу. Правда Япан не сказав сего виразно, лише заявив позитивно, що хоче розбирати справу розброєння, але в той спосіб пояснюють тут американські урядники його заяву.

З тої причини панує у Вашингоні невдоволенє з Япану.

ЗАВЕРТАЮТЬ ПОЛЯКІВ З БОСТОНУ.

БОСТОН, 14. липня. — Імміграційні урядники сього порту подали до відома, що 175 польських імігрантів, що приїхало на данськім кораблі Літуанія з Лібави та Данцигу, будуть мусіли вернутися до краю, бо квота, призначена імміграційним ізаконом для польських імігрантів, уже виповнена.

Їх мають депортувати першим кораблем, що буде вертати на Балтийське море.

НЮ ЙОРК, 14. липня. — Соткам імігрантів грозить депортація після нового імміграційного закона. Стація на Елис Айленд заповняється дуже скоро і то не лише імігрантами трої класи, але й імігрантами другої і першої кляси. Поляків уже прибуло тільки, що вони виповнили навіть свою квоту на ... місяць.

...НЕ МЕЖИ ІМІГРАНТАМИ ТА АМЕРИКАНЦЯМИ,

...ТИК СИТІ, 14. липня. — Джеймс Гетон, ґолова добровільної діяльности при Стендер Ойл Ко. в Бейоні, Ню ... говорив перед одним клюбом зі сего міста про американізацію. В своїй промові сказав він, що богатьом людям ...ється, що підійдеться до імігранта у Фабриці та попросить ... стати американським горожанином, то вин зараз обійме ...мериканця і цілює його. Тимчасом імігрант не робить ... подібного. Імігрант не хоче стати горожанином, бо він ...важає усіх Американців за обманців. Коло імігранта снуєть... ціла хмара обманців, всяких натягачів-адвокатів, купців землею, і других, які лише хочуть мати нагоду скористати з імігранта. Сих людий Генон назвав найбільшими ворогами американізації, кажучи, що як довго імігранти будуть думати про Американців як про обманців, так довго американізувати їх буде дуже трудно.

ВИХОДИТЬ НА ЯВ ВЕЛИКИЙ СКАНДАЛ З НАДУЖИТТЯМИ ПРОТИ ІМІГРАНТІВ.

НЮ ЙОРК, 14. липня. — Фредерик А. Волис, комісенер іміграції в нюйорськім порті, оголосив, що він завішує в урядованю на пять днів без пенсії Августа Шела, начальника правничого відділу нюйорського імміграційного уряду. В заяві говориться, що завішується його на те, щоби розібрати закиди, піднесені проти нього.

Якого рода се закиди, комісенер іміграції не хотів заявити, але всі догадуються, що вони стоять в звязи з відкритими недавно в нюйорськім порті надужиттями і натягняннями імігрантів через імміграційних урядників. Перед розведенєм слідства проти Шела сущено і віддалено зі служби кільканайстьох інспекторів, перекладчиків та сторожів. Декотрих навіть арештовано за обмонюванне імігрантів. Шел є найвисшим урядником, проти якого піднесено такого рода закиди, але тепер роблять слідство, чи не мав він у Вашінгтоні якого висшого „опікуна".

Покищо проти Шела піднесено закиди, що він „позичав" гроші від осіб, допущених до Злучених Держав тимчасово за бондом; що він згоджувався достарчати задержаним імігранційними властями імігрантам адвокатів, щоби вони впливали в користь їх допущення перед департаментом (міністерством) праці; що він довозив на Елис Айленд горівку; що він виходив з уряду в урядових годинах та брав участь у веселих забавах з дівчатами, наятими в імігранційнім уряді. Сі вчинки мав він поповнити протягом послідних пятьох літ, але є межи ними один, поповнений ще 15 літ тому.

Ціла справа вийшла на верх в той спосіб: Одного імігранта не допустили імігранційні власти. Кревний сього імігранта пішов до комісенера іміграції і сказав йому, що він заплатив 150 долярів одному чоловікови, котрий сказав, що він є приятелем Шела, і що він може зарядити так, що імігрант буде допущений. Імігранта не допущено, і його кревняк зголосився до комісенера Волиса, щоби дістати назад свої гроші. Коли комісенер спитав Шела, сей заперечив, що він брав гроші, або що він знає якого посередника.

Другий закид підносить проти Шела одна імігрантка. Вона каже, що імігранційні власти відкинули її як небажану особу, і тоді Шел старався позичити від неї 300 долярів та обіцював, що постарається для неї адвоката, який видобуде її з Елис Айленд. Вона ще далі сидить в імігранційнім уряді, і підписала недавно афідейвит, що Шел хотів позичити від неї 300 долярів. Імігранційні власти мають кілька подібних записжених зізнань проти Шела. В декотрих случаях урядник „зичив" від імігратів аж 1.000 долярів.

Як начальник правничого відділу імміграційного уряду, Шел полагоджував усі справи правничого характеру, які справи депортації, приїзди з чужих кораблів і таке инчі. Він служив уже 25 літ. Він каже, що він не винуватий і що його вороги вживають „систему" на Елис Айленд очорнювати його.

АНҐЛІЯ ХОТІЛА, ЩОБИ АМЕРИКА ПОДАРУВАЛА ЇЙ ДОВҐИ.

ВАШИНҐТОН, 14. липня. — Перед спеціяльною комісією сенату відбувалося переслухання в справі внесеного в конґресі проекту, щоби секретареви (міністрови) скарбу дати вільну руку в справі звороту Америциї позичок чужими державами. Підчас переслухання сенатор Ла Фолет поставив внесенє, щоби завізвати як свідка перед комітет секретаря скарбу Мелона. Коли секретар станув перед комітетом, на запити членів комітету секретар скарбу признав, що англійський уряд аж два рази просив американський уряд відписати весь довґ, затягнений аліянтами в Америциї.

Мелон заявив, що перший раз вніс таку просьбу до американського уряду англійський секретар скарбу, Остен Чемберлен, а другий раз Ллойд Джордж писав в тій справі особистий лист до тодішнього президента Вилсона.

В обох случаях англійські пропозиції стрінулися з відмовою зі сторони американського уряду. Коли один сенатор спитав, чи він особисто схиляється за відкликанням довгу, секретар скарбу відповів, що він є проти сього.

КОПАЛЬНІ В ІНДІЯНІ, ЗАВІШЕНІ ЧЕРЕЗ ПРОТИ-ІМІГРАНТСЬКІ ЗАВОРУШЕННЯ, ОТВОРЕНІ ЗНОВ

Франсиско Майн коло Принстен, Індіяна, котра не працювала ще від 10. червня, коли громада нібито майнерів прогнала понад 150 імігрантів з неї, почала працювати наново. Заворушення проти імігрантів викликали еміграцію всіх неаме риканських майнерів з околиці. Се так застрашило самих Американців, що стейтові власти взяли справу в свої руки. В округ розрухів вислано зараз генерала Смита, щоби він подбав о безпровольчний поворот утікачів. Рівночасно суд почав доходжения проти учасників заворушень, і недавно установлено лаву присяжних суддів, яка мала розібрати вину учасників заворушень проти імігрантів. В середу ся лава присяжних обжаловала аж 47 людий, 46 з них за заворушення, а 1 за кривоприсягу.

Ся акція уряду успокоїла імігрантів, які почали вертати в околицю. Обставини тепер мають бути нормальні, і праця в копальні почалася наново.

ЗМЕНШУЮТЬ АРМІЮ.

Як лише секретар війни Вікс оголосив американським жовнірам, щоби вони зголошувалися виступати з армії, в наслідок ухвали конґресу, обтинаючої величину армії, зараз першого тижня зголосилося понад 20,000 жовнірів. Є се переважно жовніри, що повнили тяжку службу на границі Злучених Держав.

В СПРАВІ УМОВ ПРАЦІ НА ЗЕЛІЗНИЦЯХ.

Начальники чотирох великих союзів зелізничих брацтв і юній, що відбувають тепер конференцію в Клівеланді, вислало до юній осторогу, щоби вони не входили з зелізничими компаніями в ніякі переговори в справі правил та умов праці, поки начальники не покінчать своїх нарад. Якби зелізничі компанії предкладали юніям або робітникам які умови праці, провідники юній радять їм відкидати до кінця конференції.

НАСМІХАЮТЬСЯ З ЗАКОНОПРОЕКТА ПРОТИ ПИВА.

Додатковий закон проти вживання алькоголічних напитків, котрий уже перейшов уховалу палати послів, перейшов під обради сенату, де він стрінувся з острою опозицією.

Межи инчими сенатор Лодж критикував його як протиконституційний закон, заявляючи, що поправка конституції про заборону алькоголічних напитків відноситься лише до вживання їх на напиток, а не на ліквидацію. Сенатор Водсворт назвав законопроект провокацією народа та запрошенєм до безправства. Він висьміває американський конґрес за його спроби рішати медичні справи, і кпив собі з конґресу, називаючи його Дром. Конґресом.

СКАНДАЛ З ГРОБОМ ЖОВНІРА.

Панна Міні Обрайен, шпитальна послугачка в Полікліничнім шпитали у Ню Йорку, пішла недавно тому на цвинтар, щоби поставити камінь на ґрібі Артура Клифта, бувшого жовніра, її приятеля. Один з урядників цвинтаря сказав, що вона добре зробиляби, якби на ґробі поставила не одну напись, а три. На її запит о пояснення, відповів урядник, що в ґробі лежать поховані аж три жовніри.

Дівчина віднеслася зі справою до уряду публичного здоровля, і сей розвів слідство. Полковник Гаскел, висланий з Вашингтону на розслідженне, дійшов, що погребником в данім случаю був Відям Скегил; що він мав контракт з американським урядом хоронити тіла американських жовнірів, привезені з Франції; що він мав ховати по одному в ґріб і давати спеціяльні трунви, означені і описані контрактом. Погребник брав від уряду за поґріб тілько, кілько уряд зобовязався заплатити, але ховав по три жовнірі в один ґріб і давав трунви, далеко не такі, як обовязався контрактом. Уряд не розслідував докладно, що він за один тов Скегил, але дав йому контракт, побачивши, що його умови є найдешевші. Не розслідував теж уряд попереднього життя погребника, котрий, як каже полковник Гаскел, був раз засуджений на 2 до 9 літ тюрми за напад на людину. Не робив також уряд контролі, чи погребник сповняє докладно точки своєї умови з урядом.

Словом, з невинної на перший погляд ока справи вийшов великий скандал і для урядників і для приватних осіб.

ПОЛЬОНІЗАЦІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ НА ВОЛИНІ.

Ми вже доносили про те, що для спаралізування акції українського епископа на Волині в Дубні, Поляки іменували зараз обік в Кремянци епископом уроженця Московщину Діонізія, який йде рука в руку з польським воєводою на Волині. Одначе, як виходить з вісток української преси, наше православне духовенство на Волині держиться дуже добре, проти польонізаторських заходів Польщі виступає, править Богослуження і приповідує на українській мові. Поляки знову відповідають найбрутальнійшими актами насильств на церквах, на церковій управи і пр. Ось варвари!..

ПОЛЬСЬКА ПРОВОКАЦІЯ.

З Львова доносять, що в усіх сторонах краю, а головно на Підкарпаттю, розносяться слухи про приготовлені дивізії англійських і українських військ в Карпатах, які мають вмаширувати до Галичини. Такі вістки без сумніву розсівають Поляки на те, щоби оповіся мати нагоду до арештів і знущань над українським населенєм. І дійсно такі масові арешти відбуваються, головно на провінції. Богато околиць залито військом і поліцією. Українська преса вся без виїмку остерігає українське громадянство перед неровзважними виступами і взиває до спокою і зимної крови.

АРЕШТОВАННЯ В СТАНИСЛАВОВІ.

З краю доносять: Перед кількома днями арештувала державна поліція в Станиславові і вивезла до Львова професора станиславівської української гімназії д-ра Грицака. Арештовання се викликало велике вражіння в Станиславові, бо вправді проф. Грицак в політичнім життю не брав ніякої участи, але яко знаменитий математик, взірцевий професор і чоловік незвичайно чесний і характерний тішився в місті великим поважанием. Се вже третий раз арештовано його. Першим разом пересидів кілька місяців в Домбю, опісля у Львові, а тепер знов у Львові.

ЛЕМКІВСЬКА РЕСПУБЛИКА.

В Новім Санчи відбулася дня 10-го червня с. р. розправа проти дщ. Ярослава Качмарчика, адвоката в Мушині, о. Дмитра Хиляка пароха в Ізбіх і Миколи Громосяка селянина з Криниці. Акт обжалування закидує підсудимим, що вони хотіли в 1918—1919 роках відірвати Лемківщину від Польщі і приключити її до галицької держави. В тій ціли вони проголосили лемківську республику. На розправі обжалувані заявили, що порахунки між москвофілями і Українцями є внутрішною справою нашого народу в Галичині та, що і досі ніхто Сх. Галичини Полякам не віддав. Відносилися підсудимі до польського населення гуманно, що ствердили також всі покликані на розправу свідки. Обжалованих увільнено. Поляки знов скомпромітувалися і показали свою шовіністичну нахабність.

ПРОТЕСТ УКРАЇНСЬКИХ КООПЕРАТОРІВ.

В часописі „Тампі" з дня 17. червня поміщено спростування представників українських кооператорів, котрі перебувають у Франції, які заперечують поданому сим-ж часописом відомість про зносини українських кооператорів з Красіном. Кудішом і иншими представниками радянського московського правительства за кордоном. Українські кооператори заявляють, що досі не мали ніяких зносин з большевицькими представниками, ніколи не піднималося між ними питання про заключення умови з Красіном відносно продажі Красінови краму, який мають українські кооператори в своїх складах у Франції. Ані Красін, ані жадний инший большевицький представник не робив ніколи українським кооператорам подібних пропозицій.

ПЕРША СТРІЧА ДЕ ВАЛЕРИ З ЛЛОЙДОМ ДЖОРДЖЕМ

ОБА ЛІДЕРИ СТАРАЮТЬСЯ ДОВЕСТИ ДО МИРА. — КОРОЛЬ ЮРІЯ ПОМІЧНИЙ В ЗАХОДАХ.

ЛОНДОН, 14. липня. — Британський премієр Ллойд Джордж мав першу стрічу з провідником айриських самостійників, Емоном де Валерою о годині 4.30 сполудня. Ллойд Джордж прийняв його чаєм і оба сиділи на розмові до 7-мої години вечером. Завтра (в пятницю) рано мають оба стрінутися вдруге.

Опісля премієр Ллойд Джордж був вечером на нараді міністерського кабінету в палаті громад (парляменті), а відтак ще пійшов на нараду лібералів коаліційного відламку. На тій нараді висловив своє вдоволенє з айриської конференції, але додав, що покищо ліпше про неї не говорити, аби не витягати довірочних справ. Сказав тільки, що як він так і Де Валера старались цілком щиро найти способи для доведення до мира в Ірляндії.

Притім згадав також про заходи англійського короля Юрія V. для осягнення мира в Ірляндії, зазначуючи, що його поміч є одним з його найбільших успіхів.

НОВИЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ АМБАСАДОР У ФРАНЦІЇ.

ПАРИЖ, 14. липня. — Сюди прибув нині з Америки новий амбасадор Злучених Держав, Майрон Т. Геррик.

На зелізничій стації привитав його французький премієр Брієн і другі французькі урядовці.

Він завтра (в пятницю) представиться урядово французському правительству.

РОЗПУЧЛИВЕ ПОЛОЖЕННЄ РОСІЇ.

БЕРЛІН, 14. липня. — Російські советські урядові часописі, які сюди приходять, доносять, що в Росії велика огородниеча і недостача опалу в промислових робітних і на зиму для міст.

Советський уряд хотів би зарадити якось в біді, але не має на се ані сили ні змоги. З причини, що великі простори краю навістило безхліб'е, а зелізниці знищені, Росія попадає в щораз то більше розпучливе положенне, з якого не знає виходу.

ГРЕЦЬКО-ТУРЕЦЬКА ВІЙНА В МАЛІЙ АЗІЇ.

ЦАРҐОРОД (Константинополь), столиця Туреччини, 14. липня. — Грецькі війска наступають проти турецьких в Малій Азії. Денно посуваються 21 миль вперед.

ВСТУПНА НАРАДА ПРО РОЗОРУЖЕННЄ МАЄ БУТИ В ЛОНДОНІ.

ЛОНДОН, 14. липня. — В тутешніх урядових кругах запевняють, що в Лондоні має бути вступна конференція над справою обмеження оружень, ще перед конференцією у Вашингтоні.

Гадка про таку конференцію виринула задля бажання британського правительства, щоби в ній взяли участь премієри країв Великої Британії, котрі тепер мають свою конференцію в Лондоні.

Длятого власне та вступна нарада мусіла би відбутись на другий місяць (серпень), поки розїдуться домів премієри країв Великої Британії.

ПРОТИ-ПОЛЬСЬКЕ ПОВСТАННЄ НА ВОЛИНІ.

(Власна кореспонденція зо „Свободи").

РИГА, 24. червня. — У ковельськім повіті на Волині, вибухнуло антипольське селянське повстанне в звязку з наказом польських влад, щоб селяне примусове віддавали хліб. Українські селяне рішучо відмовляються віддавати свій хліб польським харчовим комісіям.

Селянська людність обурена утисками місцевих „воєвід", наказ яких переводить у житте польська жандармерія, не вибираючи засобів. Усе те, що нагадує українське, енергійно знищується. Написи, куди веде дорога, назви установ — усе має бути по польськи, але селяне вже кілька разів зривали польські написи. За кожен такий випадок воєвода замикає в повітовій вязниці сільського солтиса. В школах заборонено навчати українською мовою.

Один з місцевих начальників військово-поліційного відділу примусив одного сільського священика казати в православній церкві проповіді польською мовою. Хоч священик підписку дав, що польських казань не казав. Тоді Поляки заборонили йому правити Службу. Обурені парафіяне оточили вночі громадську хату, де жилд трое польських жандармів, і спалили її разом з жандармами.

По всім ковельськім повіті заведено військовий стан і військово-польські суди.

ВЕДМІДЬ РОЗДЕР ДИТИНУ.

ПРАГА, 23. червня. (Вл. кор. „Свободи"). — В одним з місцевих робітничих садів зібрались діти коло привязаного до дерева живого ведмедя. Котрась дитина кинула ведмедеви шматок паляниці, але шматок упав задалеко, й якийсь жовнір підсунув його до ведмедя багнетом. Се так розсердило ведмедя, що він роздер ланцюг і кинувся на жовніра. Жовнір одскочив на бік, а ведмідь кинувся на дітей й напав на 9-літню дівчину, здерши ій пазурами шкіру з голви й розтрощивши ій грудну клітку. Жовнір почав ратувати дівчину, тоді ведмідь кинувся на нього. Тимчасом счинився страшний крик, збіглась поліція й почала стріляти в ведмедя. Аж по 37 вистрілах ведмідь упав мертвий. Жовнірови нічого не сталось, а дівчина по кількох годинах умерла в шпиталі.

Imperfect in original

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: ПЕРЕДПЛАТА.
Three cents the copy. Поодиноке число три центи.
One year ..... $ 7.00 На рік ..... $ 7.00
Six months ..... $ 3.75 На пів року ..... $ 3.75
Three months ..... $ 2.00 На три місяці ..... $ 2.00
Foreign and Jersey City Rates. В Джерзи Сіті і заграницею.
One year ..... $10.00 На рік $10.00
Six months ..... $ 5.00 На пів року ..... $ 5.00
Three months ..... $ 2.75 На три місяці ..... $ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.
За оголошення редакція не відповідає.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

УКРАЇНСЬКІ ГРОМАДИ!

ОРГАНІЗУЙТЕСЬ ДЛЯ НЕСЕННЯ ПОМОЧІ СТАРОМУ КРАЄВІ!

ВІДСИЛАЙТЕ ЗБІРКИ СЕЙЧАС, І РАТУЙТЕ ГОЛОДНИХ, ХОРИХ, ВДІВ І СИРІТ!

ПОДАВАЙТЕ ДО ВІДОМА ЧЕРЕЗ ГАЗЕТИ, ЩО ВАША ГРОМАДА ЗРОБИЛА ДЛЯ РАТУНКУ РІДНОГО КРАЮ!

ПОЛЬСЬКА ГАЗЕТА ПРО ПОЛЬСЬКУ ПОЛІТИКУ.

Краківська шляхотська польська газета „Час" помістила недавно статтю п. з. „З аліянтами, чи проти аліянтів", в якій пише про польського міністра закордонних справ Скірмунта.

Каже вона, що сей новий керманич польської політики мусить-ме рішитись на ясну політичну лінію. Польська політика, пише газета, мусить зважитись або погодити свою лінію з аліянтською політикою, або виступити проти неї. Скоро Скірмунт всадовиться на міністерських фотелі, „довідаємось нарешті — пише „Час", — куди зміряє польська політика в кількох найважніших справах; на яку поміч в них числить; якими засобами хоче осягнути свої ціли. Перестане бути такою загадкою, якою є дотепер, ціле польське становище в шлеській справі. Дізнаємось, чого бажаємо в справі Литви? Певно почуємо, які є пляни польського уряду в справі полагоди справи Східної Галичини? Бо, як відомо, все те є загадки".

В шлеській справі лінія Корфантого, пише далі та газета, виявилась мрійною; в справі Вильни загально відомо, що три держави уложили т. зв. проект Гіманса. „Вкінці щодо справи Східної Галичини навіть для народової демократії (вшехполяків) починає бути все більше ясним, що три аліянтські великодержави змагають до порозуміння зі собою в тій справі, що його кождої хвилі осягнуть і що, на жаль, воно не відповість польським надіям".

Поляки мусять вести таку політику, щоби уможивити Франції піяти по одній лінії з Польщею, то значить, польська політика мусить бути така, щоби не вела до отвертого конфлікту з Англією і з Італією.

Вкінці „Час" пише:

„Дотеперішня польська політика була фатальна. Ми в світі зовсім відокремлені, маємо заграничню опінію народу некарного, нелюбляного, нельогічно ділаючого. Всі наші противники щоби вказати тільки на Чехів і Литовців — мають дипльоматично сильнійшу позицію і більше довіря. Ще тільки кілька кроків на тій дорозі, а навіть Франція, котра зрештою, не щадить нам упімнень і адмоніцій, не схоче з нами ідентифікуватися".

РОСІЙСЬКІ СЕЛЯНИ ТА БОЛЬШЕВИЦЬКА „НОВА ЕРА".

Московський большевицький орган „Правда" подає звіт про настрій серед російського селянства 24 губерній після проголошення натурального податку та свобідної торговлі зайвиною.

Пише „Правда", що „навіть там, де відношенне до „продноногу" гарне, прихильне, навіть там видно серед селян певне недовіре (до большевицьких реформ)."

Се недовіре після слів „Правди" є подвійне. З одної сторони, селяни підозрівають большевиків, що се вони лише так їх піддурити хочуть, що оголосили свобідну торговлю зайвиною, та що большевики на ділі думають в осени назад вернути до своєї давньої політики. З другої сторони, селяни не вірють, щоби місцеві органи большевицької власти хотіли виповнити реформовані накази центральної большевицької влади.

На всякий случай, селянське відношенне до большевиків зводиться до пословиці: Як не по коню, то голоблях.

Большевики, як видно, через свою нову політику опинилися в неаби якім танци. Як довго вели комуністичну політику, так довго селяни вірили їх словам, але протівилися тій політиці всіми силами. Коли-ж большевики закинули голошені собою передше засади та викинули на смітник всі клічі, давнійше величані як святі і непомильні, то російські селяни перестали вірити в їх говоренне. Російським селянам не може навіть в голові поміститися, як ті самі люди, що слали на шибеницю кождого купця як спекулянта, можуть тепер голосити, що лише свобідна торговля може врятувати Росію перед грозячою загибелею. Не можуть поняти московські мужики, як можуть бішені комуністи, що ницили всяку приватну власність як основу визиску одної людини другою, змінитися нагло так, щоби проголосити приватну власність за дошку спасення Росії.

Московські і українські большевики в кождім числі і на кождій стороні переконують селян, що большевики завели новий курс на серіо і що він не скінчиться в осени, але потревае кілька літ, а московський і український мужик похитує недовірчиво головою і зрозуміти не може, як могли люди уподлитися так, щоби називати білим те, що лише вчора чорним звали.

ЧОГО ЖДАТИ УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДОВІ ГАЛИЧИНИ ВІД ЗАНЕПАДУ ГАЛИЦЬКОГО УРЯДУ.

(Стаття надіслана з Европи).

На Галицький Уряд сиплються від трох літ, від самого початку його істнування, з усіх сторін закиди, лайки, прокльони....

Що даліб Поляки, колиб цего Уряду знечевя не стало-просто годі собі уявити! Так він їм кісткою в горлі станув, оборонявчи правнодержавну самостійність Галичини перед лицем Союзу Народів і Найвищої Ради. Як скажено накидалися й дотепер накидаються на Галицький Уряд всіляскі Петлюри й Петлюрівці! Він бач не дозволяє їм продавати Галичину Польщі і Франції за нужденні польські марки, не дає їм розбагатіти Юдиним грошем! А так гарно можнаб за него всіляким отаманчикам, дипльоматам, партійним „дівчам" побавитися у ріжних столицях Европи.....

Але й серед щирих Українців навіть Галичан найдеться не один що його збаламутили вічні цькування ріжних „соціялістів" і несоціялістів з ріжнимми буквами на вивісці, правих і лівих, ліволправих і правоволівих, середоволівих і т. п., ижже ніть числа. От занепастив Петрушевич Галичину, „панує" у Відні а рідний край гине! Так вони кажуть. І ширяться зневіря й балмаутство на чужині.

Це й нас Українців історичне нещастя, що не вміємо шанувати своєї питомої рідної влади. Не цанували й наші предки своєї влади так, як було треба. Ось тому й тільки тому дала нас доля в ляцьку й московську неволю! До нині не можемо з неї вийти...

Я не хочу тут боронити галицького Уряду і його президента Петрушевича! Хочу тільки показати шановним читачам, яка доля зустрілаб український нарід Галичини, колиб його уряд не мав змоги дальше заступати рідний край перед світом.

Уявім собі, що галицький Уряд перестаби істнувати. Що булоб тоді й на дальше?

Передовсім не булоб уже одинокого правного заступника інтересів українського народу Галичини перед Союзом Народів, перед великими і малими державами світа. Українці Галичини, звязані по руках й ногах не можуть цего робити, що робив до тепер галицький Уряд. Адже їм навіть культурних і добродійних організацій забороняють, політичні збори по селах і дотепер немислимі а утворення якого небудь нового державно-політичного заступництва це просто мрія над мріями. Чи зможе дрібний гурток емігрантів створити нову, здатну до праці організацію? Напевно ні! Чи може признають великі держави якусь організацію наших американських братів повноправними представниками населення східної Галичини? Кождий знає, що ні! Хтож отже остане тоді перед світом як заступник інтересів нашої рідної землі? Хиба Поляки та Яцків із Твердохлібом?

Дотепер уряд ЗУНР інформував цілий політичний світ про права Східної Галичини на державну самостійність. І таки добився того, що Сх. Галичину правно поставлено поза межами Польщі. Тепер має вїти у міжнароднення Сх. Галичини. Мають з неї робити нову Швайцарію. Поляки напружують усі сили, **щоби до цего не допустити. Якби тепер галицький Уряд перестав істнувати — хто-ж заступавби справу Галичини в рішаючій хвилі перед Найвисшою Радою?** Це булоб так, якби хтось, що втратив у се майно до рук лихваря, не явився на суді і не послав свого заступника!

Колиби (не дай Боже!) тепер галицький Уряд знечева перестав істнувати, Галичина не добилабися ні то тимстійности а-ле ніякої автономії! Велике державами, в руках яких лежить доля Східної Галичини, **не могли, навіть хочби й хотіли, нічого зробити для народу, що дав загиритися свому Урядови, свому одинокому заступнику!** Бо тільки тоді можуть чужинці за нами обстати, коли ми вперто й послідовно домагатись мемо свободи й самостійности такими шляхами, які приняті в міжнародним праві! Такі домагання може нині ставити як слід тільки зорганізований Уряд! Колиби тепер-ший Уряд упав, нового так скоро не побачимо. А тут має рішатися справа Галичини. Щож тоді буде з нею? Що скаже Найвисша Рада, коли на суд являться тільки Поляки а не буде делегатів галицького Уряду, який признали великі держави заступником інтересів українського народу Галичини?

Погляньмо, що булоб дальше? Справу Галичини, колиб не стало Уряду, Найвисша Рада рішилаб напевно на користь Поляків. Може „з ласки" визнулиб Українцям якусь „автономію", або може навіть і федерацію. Але тільки дурні будуть з цего тішитися. Всякий Галичанин знає, яку вартість має закон (хочби який суверий) для всякого Поляка, чи він на урядовому становищі, чи ні. Дадуть нам великі держави (приймім, що так дійсно буде) федерацію з Польщею то є цілковиту самостійність з окремим президентом, урядом, судом, військом, навіть з окремішністю господарською, митовою границею і т. и. Щож буде? Президент буде тільки або перемальований на українського Поляк, або просто свій таки хрунь і всі вищі урядовці або Поляки або хруні, таксамо судді й офіцири.

І буде в такій Галичині українському народові гірше жить як за небіжки Австрії!

Бо коли тепер галицький Уряд упав-би — то хто мігби зорганізувати в перших горячих днях, тижнях і місяцях хочби цю „федеративну" чи „автономну" Галичину? Пригадаймо собі 1918 рік. Не було в нас готової організації, коли Австрія розпадалася. Думали ми, що от так „під рукою" зорганізуємо свою державу. І що з того вийшло? Таки в перших днях свободи ми втратили Перемишль і Львів дотеперішний центр Галичини. Не стало центра — ціла організація держави пішла пинню, а в живе тіло Галичини вбився польський клин і користаючи з цего, розбила нас Польща за підмогою Франції.

Вважаймо, щоби тепер таке не поотворилося!!

Тому шкода й говорити про якунебудь поправу долі нашого народу в Галичині, коли не стане галицького Уряду. Тоді відноситимемо, як дотепер все тільки „моральні побіди" над ляцьким гнобителем. Візьме він тоді нас у руки так, як ніколи ще не брав! За десять літ розпарцелюють Ляхи всі панські землі в Галичині поміж своїх мазурів. Це значить, що більш як половина всеї галицької землі буде в руках Ляхів і їх число зросте до двох мільонів з половиною! Міста будуть в руках Поляків ще більш як до тепер були, бо Жидів скорше чи пізніше вони витиснуть і приневолять до еміграції. Щож тоді пічне наш безземенний хліборо? Мусітиме робити як наймит у кольоніста-Мазура за собачий гріш, до міста пустить його польський міщух хиба тоді жити й працювати, коли покине свою віру й свою народність. Українська інтеліґенція вимре поволи в тюрмах і від голоду. За десять літ Східна Галичина буде дійсно напів польська, за двайцять, трийцять остануть тільки тут і там малі останки українського народу. І хочби до того часу Велика Україна й зросла в силу й відібрала Галичину від Польщі, то таки трудно, дуже трудно буде зробити з неї знов український край.

Гляньмо в історію! Ми Українці тратили богато земель на користь Печенігів, Половців, Татар, Турків. Усі ті землі знов стали українські. **Але ті землі, де ми дали розсістися Ляхови, пропали на віки!** Колись межі української Галичини сягали до Дунайця й Вісли, наші городи й церкви були ще й по цей бік Вісли! А що тепер коло Тарнова, Рящева й Любліна? Коріння Польща!

Те саме ждє тепер Холмщину й Східну Галичину! Холмщина вже так, як пропала, бо Петлюра віддав її без застереження Польщі. Вже тепер пів мільона холмських Українців не має ні одної народної школи, церкви, бо все загарбали Ляхи. В Галичині Поляки церков покищо не забирають, бо знають, що про кождісіке насильство Поляків над Українцями галицький Уряд пішле добре уґрунтовану ноту до Союзу Народів і до всіх великих держав. **Що буде з Галичиною, коли не буде вже коми боронити її?** Роздумайте це, шановні Читачі!

Галицький Уряд від деякого часу в великій матеріяльній біді. За пів дармо (міністер береденно 50 центів!) або й зовсім задармо працюють урядовці, щоб ратувати перед трибуналом світової політики галицько-український народ від національної смерти. Тепер стає перед ним рішаюча хвиля, коли треба світ засипувати нотами, метеликами, брошурами, книгами. А ту каси порожні.

І ми дивимося на таке й не соромимося?

Прецінь як оден муж усі Галичане, дбі вони не були, повинні давати свої жертви на добру справу, на потреби галицького Уряду! Складки й позички повинні йти як лявина, щоб цей Уряд у теперішній, рішаючій хвилі міг розвинути вреличезну акцію по цілому світу за правдою, віками гнобленого галицького народу, який тепер добивае відвічний, нелюдський ворог-Ляхах!

Ш. Верховинець.

Вячеслав Будзиновський.

ФЕНІ УКРАЇНИ.

(Спеціальна кореспонденція „Свободи").

(Продовженне).

Драгоманів, хоч сам історик, не сипнув Желябову з памяти стотисячним реєстром Феніїв України, лише відповів: „Як Україна тих Феніїв не має, то тисин України і демократ-революціонер повинен стати першим українським Фенієм, першим борцем за волю України. Ти повинен дати примір другим!"

Драгоманів, хоч історик, не міг в українській історії знайти Феніїв України, бо вони не були йому потрібні для його соціяльної і державної програми. І він не глядав за ними. Він був демократичним політиком, отже в історії шукав лише за примірами, котрими міг би підперти свої власні домагання для своєї днини. А що давні борці за державну волю України не боролися за такі економічні домагання, які пропагував Драгоманова, всі вони були в його очах буржуями, котрі боролися виключно за свої станові користи і одинокою їх метою було стати на Україні такимиж шляхтичами і кровопійцями, якими були шляхтичі Польщі. Державною програмою Драгоманова було розбитє держави (російської) на автономічні громади і „вільні спілки" громад, очивидно лише таких що схочуть, в більші тіла громадські. Але в нашій історії таке протидержавне стремлінне громад було тільки в часах татарської окупації Подніпровя. Лише не було стремління громад до злуки в спілки, бо вони і-шли добровільно під татарську зверхність. Будучи противником всякої державної організації народу („централізму"), Драгоманів не шукав в історії борців за українську державність. Він шукав за представниками своїх власних ідеалів, а вони були тільки мяв рушниками державности. Як Драгоманів дивився на героїв української державности, покаже нам один премір. З усіх гетьманів Подніпровя спрагу української державности найшвидше і найбагряніше поставив, не лиш в програмі, але й в практичній політиці своїй, Петро Дорошенко. Хто хоче коротко, одним реченнем сказати, чим був Дорошенко в житю нашого народу, той мусить сказати бодай таке: „Дорошенко бився за зєдиненне всіх земель українських в одну державу". Драгоманів згадує Дорошенка, того великого Фенія України, в своїй книжці „Політичні пісні" на сторої х лише словами „цього стільки наробившого колотнечі на Україні гетьмана".

Справа з традіцією нашої державности видавалася безвиглядною. Новітний рух національний радив собі, як міг без Феніїв України, бо, як гадали, „з порожнего не налле". Але наша бочка історична не така порожня, як гадав історик Драгоманів. Феніїв України знайде, більше ніж треба, кождий, але коли подивиться на нашу історію очима власними, не крізь окуляри московських істориків, або демократів-кождий, але коли подивиться на нашу історію очима власними, не крізь окуляри московських істориків, або демократів-комуністів. Треба лише два, три підручники української історії кинути в решето і так пропелокати, щоби в решеті лишилися самі факти (діла) і події, а всі замітки, пояснення і виводи істориків щоби сплили — до каналу. Зерна фактів і подій треба нанизати на одну нитку і придивитися їм ґрунтовно, чи они, без ніяких соціяльно-економічних, без ніяких політичних окулярів. Тоді побачимо, що історія України є одноцілою, вєличавою епопеєю української державности, якої не має ніякий другий народ в світі. Наша низка покаже нам великий реєстр героїв, що боролися, терпіли і загибали в боротьбі за українську державність, не питаючи, чи з того будуть мати, вони самі, або хоч би їх діти яку матеріяльну користь. Так очищена історія покаже, що Україна має Феніїв більше, ніж вітчина сего слова.

*

Вже днижа доба нашої минувшини мала своїх Феніїв. Борців, що погибли в оборонї держави київської не буду наводити, бо одно, їх імен не знаємо. То безіменні герої. Другеміж нами є ще такі, котрі гадають, що київське князівство було спільною українсько-московською державою, отже тоті, що боролися за її цілість і волю, є спільними Феніями обох народів східної Европи. А де про державу галицку чейже ніхто не скаже, що вона була в якій, хоч би найлекшій звязи державній з Московщиною. Феніїв Галичини і Волині є безлічно Феніями України.

В р. 1188 Галичину опанували Мадяри. Галичани збунтувалися і покликали князя з української династії, через котру всі українські землі творили одну самостійну національну державу. Покликали беззмельного князя (ізгоя) Ростислава, сина Івана Берладника. Він прийшов з невеликою дружиною під Галич і розпочався бій. Але мадярський гарнізон був засильний отже Галичани не дали Ростиславови потрібної помочи. Побіда хилилася на мадярську сторону. Дружина Ростислава радила утікати. Але він відповів: „Не хочу блудити по чужій земли. Волю покласти головою в моїй вітчині!" поклав. Раненого Мадяри полонили і привезли в Галич. Міста піднялося, щоби князя вибити із їх рук. Тоді мадярські воєводи приклали до його рани смертельного зіля і отруїли його. Смерть кандидата повстанців зробила повстанне злишне. Не лиш Ростислав Берладничич Феній України, але й всі тоті безіменні його дружинники і міщани Галича, що в сім бою погибли.

В Відні галицького Романа майже всі галицько-волинські князі боролися не лиш за державну независимість Західної України, але й силкувалися Східну Україну вибити знід татарської влади. І ся боротьба дала Україні чимало Феніїв. В боротьбі з Татарами за Київ погибли десь на Подніпровю в часі від 1320—1323 два брати, князі Західної України, Андрій і Лев II.

Від р. 1340 тягнеся 40-літна війна Галичан і Волинців під проводом князя Любарта проти польської і мадярської окупації. На жаль, всі герої і жертви сеї війни для нас — безіменні Феніїв України. Знаємо, що між тими, котрим за те, що помагали Любартови, польський король Казимір повідбирав маєтки і вони зійшли на нужду, була родина Бутовичів.

В р. 1409 Галичина належала до Польщі, майже всі прочі українські землі до Литви. Тоді великий князь литовський викрив заговор організований князем Свитригайлом на те, щоби українським землям вибороти державну самостійність. Двох українських князів, що накладали з Свитригайлом, Витовт казав стяти. Свитригайло довго боровся за волю українських земель, але програв. В одним боко коло Вилькомира в р. 1435 погибло богато українських князів. В польський і литовський полон попало їх аж 42. Їх певно по головці не погладили! Вони безіменні Феніі України.

В р. 1481 українські князі Іван Гольшанський, Федір Більський, Михайло Олелькович і инші змовилися відтворити українську державу аж по Березину. На весілю Більського з донькою Ол. Чорторийського був в гостях король Казимир з королевою і сином. Заговірники загадил тут вбити його. Случайно в дворі відкрито вклад- зброї. Про се донесено королеви. Король зарядив слідство. Оден з дворяків на муках виявив заговір. Більський утік до Москви, Олельковича і Гольшанського стято 30. серпня 1481.

В р. 1507 розпочалося українське повстанне під проводом князя Михайла Глинського. Повстанне тіло зразу добре, але в р. 1508 Глинського побито. Він втік до Москви, де в р. 1534 помер в вязниці.

В 14- і 15-стих роках Молдавщина була державою більш українською ніж румунською. В Молдавщині жило тоді богато емігрантів з Галичини витиснених з рідного краю польською господаркою. Галицькі бояри пробували тоді відорвати Галичину від Польщі при помочи Молдавщини. Найзазвятійше ішла тота боротьба за князя Молдавщини Стефана Великого, що княжив від р. 1457 до 1504. В р. 1490 викликав його при помочи Молдаван повстанне на Покутю галицькій боярин Муха, котрий зорганізував 9-тисячну армію. Поляки говорили про него, що він був Українець „добрий в збруї і війні". Муха займав край по Галич, перейшов Дністер і захопив Рогатин. Через зраду якогось польського шляхтича в війску Мухи настала паніка, воно стало утікати. Муха утік. Скоро зібрав нове військо, знов рушив в похід. Сим разом Польщу спасла якась баба, до котрої Муха заходив і котру Поляки підкупили. Вона зрадила його і видала Полякам в р. 1493. Поляки схопили його завезли до Кракова і там до смерти держали в вязниці.

В р. 1491 (?) український ієрарх Андрій Боруля звязався помочию до самого сул. турецького Баязета. Боруля звав себе законним князем України захопленої Польщею. Султанович обіцяв, що він допоможе йому здобути Галичину і Поділе, то стане його васалем. Він справді дістав турецьку поміч і пробував загорнути Галичину. Однак його похід скінчився подібно як похід Мухи. Борулю случайно вхопили слуги польського вельможі Михайла Бучацького.

(Далі буде).

CUNARD-ANCHOR

Найбільші, найкращі кораблі в світі. Найчемніша обслуга для пасажирів. У Вашій місцевости або сусідніх місті находиться наш місцевий агент.

ДО УКРАЇНИ, ПОЛЬЩІ ЛИТВИ І ПРИБАЛТІЙСЬКИХ КРАЇВ ПРЯМО НА ДАНЦІГ.

SAXONIA	23. липня	
PANNONIA	18. серпня	
	II. кл.	III. кл.
Гамбург	$145.00	$125.00
Данціг	$200.00	$135.00

Такса $5.00.

ЧЕРЕЗ CHERBOURG, SOUTHAMPTON, LIVERPOOL І GLASGOW

COLUMBIA	16. липня
CARMANIA	16. липня
AQUITANIA	26. липня
CAMERONIA	30. липня
MAURETANIA	11. серпня
CARMANIA	13. серпня

ПОШО ТЕРПІТИ?

Ревматичні, невралгічні і мускулярні долягання, скоро влекшите через негайне ужитє

PAIN-EXPELLER

Торговельна марка Регістр. Уряду Злучених Держав.

Упевнітися чи дають Вам правдивий і звісний понад 50 років.

Глядіть за торг. маркою ЯКОРА.

НАЙЛУТША НАГОДА

ДЛЯ УКРАЇНЦІВ ВІДІХАТИ ДО КРАЮ НА ЕКСПРЕСОВИХ КОРАБЛЯХ ЧЕРЕЗ БРЕМЕН, А ТО НА

КОРАБЕЛЬ „АМЕРИКА" ВІДХОДИТЬ 26 ЛИПНЯ.
КОРАБЕЛЬ „ДЖОРДЖ ВАШІНГТОН" ВІДХОДИТЬ 3. СЕРПНЯ.

Місця на сих кораблях вже замовлені що кождий дістане каюту.

Шифкарта до Львова $131.00 до Тернополя $131.50.

ПАШПОРТА ВИРОБЛЯЄМО ЛИСТОВНО а кільких днях. Пишіть по інформації що нині. Ми вас обслужимо чесно і совістно. Ви будете задоволені і подякуєте. Не робіть різниці где ви мешкаєте, ви мусите їхати через Ню Йорк до краю. Отже чому вам не купувати шифкарти в своїй українській інституції. Не відправляйте чужих але свої українські інституції. Пишіть або приходіть до:

AMERICAN UKRAINIAN BUREAU, INC.
520 E. 6th Street NEW YORK, N. Y. А. ПАШУК, пред.
322 N. 8th Street PHILADELPHIA, PA. М. ТИХАНСЬКА, секр.

ДОПИСІ

БРІДЖПОРТ, КОНН,

До Січи вступаймо!

Коли ми почуваємо себе щирими Українцями і дбаємо за свій рідний край, за нещасну Галичину, то мусимо уживати всіх сил і способів, аби свою поневолену батьківщину увільнити з кіхтів хижого Ляха-наїзника. Доконати сього важкого діла ми не можемо одинцем, але гуртом, і что гуртом свідомим. Я думаю, що набратися потрібного освідомлення можна найскорше і найлішше в Січовій Організації. Але треба найперше подбати, щоби наша Січ в Америці мала як найбільше число членів. Зорганізовані в Січове Товариство, ми можемо зробити дуже богато добра і самим собі і нашому рідному краєви.

Земляки! Коли ми забираємося до якоїсь народної роботи, то беремся до неї цілим серцем. Робім тую роботу так, аби ми бачили її самі і щоб на неї мусіли звернути увагу ріжні чужі народи. Така робота є можлива лише тоді, як ми запалимося до неї (але не соломяним огнем!) і будемо її виконувати твердо, постійно і кріпко. Возьмім собі приклад з невеличкої Ірляндії. Сотки літ завзяті Ірляндці (Айриші) борються з могутною Англією за свої народні права і от-от дібються свого. А чому? Бо Ірляндці розуміють як слід, що маленька, никла капля вода пробиває з часом і найтвердшу скалу. Завзятість і витривалість — се такі прикмети людини, яких ніяка в світі сила не поконає. Навіть лютa смерть не може з тими двома прикметами боротися; бо на мертвих трупах виростають усе нові борці і так іде бій аж до осягнення намірено успіху.

Мають Ірляндці своїх „Шинфейнерів", маємо ми своїх Січовиків. Що осягнули „Шинфейнери", се можуть осягнути і Січовики; але треба, щоби ті Січовики визначалися такими-ж прикметами, якими визначаються „Шин-фейнери". Від чужих людий — а навіть від своїх ворогів — розуму учімся!

Гей, коби то наші люди в Америці зрозуміли, як ми можемо мати силу, як би ми всі записалися до Січи і стали діяльними й карними членами сеї організації! Січ має гарний статут, має красні наміри і цілі, але що тут вдіє невеличка горстка одиниць? Хто нині числиться з одиницями, коли вони не мають за собою якоїсь поважнійшої сили? Хочете робити якісь фінансові операції, якийсь економічний бізнес, — покажіть свою силу в грошах, в своїм власнім майні; хочете робити якісь операції політичні, якийсь політичний бізнес, — покажіть свою силу в публичній опінії, в своїм власнім політичнім майні. От як би так в нашій Січовій Організації в Америці було хоч кількадесять тисяч свідомих і карних членів, то тоді ісвіт прислухувався-б до нашого голосу; тоді ми мали-б змогу зробити красний політичний бізнес. Без організації ми є безрадні і — вибачайте за слово — дурні, а відома річ, що дурня і в церкві бють!

Андрій Никорчук, Січовик.

ШАМОКІН, ПА.

Жертви на поміч української бурсі в Новім Санчи.

Зі старого краю приходять до нас щораз частійше заклики о поміч. Наші браття, що стогнуть у ляцькій неволи на Лемківщині, шлють нам приватні листи і дописі до газет та просять нас о поміч. Вони просять і благають, аби ми помагали їм тепер більше ніж перше, бо вони боротьбою і стражданнями війни вже так вимощені, що не стає їм сили до дальшої боротьби. І коли тепер наші „браця опікуни" заборонили учити по школах української мови, то їм не дишилося нічого иншого, лише своїми силами старатись о свою рідну школу, знаючи, що в школі наша будучність.

Тому, коли свого часу була поміщена в „Свободі" просьба п. Василя Яворського о поміч для української бурси в Новім Санчи, чесні Українці з Шамокін і Колмонт, Па., розуміючи вагу рідної школи, на поклик свого все діяльного громадянина п. Олексія Шаршоня, зложили свої жертви як слідує: О. Шаршонь $5.00; Н. Тиханський і Мих. П. Баландюк по $2.00; Д. Кулянда, І. Челак, П. Воргач, С. Вишовський, С. Ковей, М. Янкович, В. С., М. Сметана, Рел Толато, Д. Карпяк, І. Полиняк, Г. Німий, Я. Голик, М. Хомяк, Н. Худинця, Т. Воргач, П. Ватраль, А. Дроздяк і Я. Хорощак по $1.00; Л. Возняк, Г. Дзьобко, В. Глова, І. Каня, П. Кулянда, К. Заграй, Д. Ядловський, Н. Логуш, М. Адамяк, І. Глова, А. Харів, П. Бобак, М. Кулик, М. Новак і П. Колодій по 50 цнт. На Колмонт зложили: Бр. св. Михаїла $10.00; І. Страхоцький $2.00; Т. Коляр, С. Куземчак, Т. Страхоцький, І. Крегель, М. Заверач, П. Пеляївський, І. Гурецький і А. Висцький по $1.00; А. Думчак, Л. Котляр, П. Пельо, П. Черепь, І. Висцький, Д. Косцьо, І. Лабовський, А. Стенькович, Г. Козяр, В. Срахоцький і К. Хованець по 50 цнт.; А. Піх і М. Піх по 25 цнт. — Разом зложено на сю ціль $64.00.

Гроші висдано через Американ Експрес Ко. (число посвідки 1511872) дня 11. липня 1921 до Горожанського Комітету у Львові.

Всім жертводавцям в імени сандецької бурси складається щира й сердечну подяка. Рівнож належиться подяка п. Олексієви Шаршоньови, котрий занявся збіркою на висше згадану бурсу.

ЧУЖА І СВОЯ МЕТА.

Себе самого на перед
Застав робить, що слідує,
А лиш потому инших вчи, —
А лиш потому инших вирш
Тоді з дороги не схибнеш.
Ти сам себе таким зроби,
Щоб инших ти навчати міг;
Сам над собою запануй,
То запануєш над людьми.
Хто сам себе опанував,
Найтяжшу річ він доконав;
Хто сам себе оберіга,
Той безпечнійший від усіх.
Не кидай власної мети,
Щоб за чужою десь іти,
А власну ясно ціль пізнай,
До неї просто поспішай.

Іван Франко.

ШИФКАРТИ

до КРАЮ і З КРАЮ на всі лінії по компанійних цінах без жадної доплати. Пасажерам помагаємо пів час цілої подорожи. — ВИСИЛКИ ГРОШИЙ ДО КРАЮ скоро і безпечно. — СПРАВИ НОТАРІЯЛЬНІ полагоджуємо успішно і фахово. — Чемна услуга. — Пишіть по безплатні інформації до звісного банкира.

I. HERZ, банкир і нотар, **249 W. 34th St., NEW YORK, N. Y.**

МАЛЕНЬКИЙ ФЕЛЄТОН.

Самовидець.

МОСКОВСЬКИЙ БОРЩ.

Стара історія.

Прийшов раз до бабки москаль.

— Дай бабка паєсть.

— Чого-ж я тобі, голубчику, дам, коли в хаті нічого; і в печі чорт ма?

— Плєвать, бабка! нет лі в тєбя тапора? я тебе з ніво шті зварю!

Здивувалася бабка, як так з сокири да „шті" — дала сокиру.

Поклав москаль сокиру в воду. Варив, варив. Покоштував.

— Харашо бабка шті виходят; вот би только круп немножка.

Дивується бабка, що воно буде за шті — дала круп.

Варив москаль, варив. Коштує.

— Ще, вот шті, бабка — будут вот би только масліца нескалька... і т. д.

* * *

Зявився раз в Матушку Росею Москаль. Запьомбований чи без пьомби — це нас не торкається. Другого чуриня скільки не пьомбуй, так дурнем і вмре, а другий просто з ніві пьомби і хвать за дєло.

Зявився він, бачить: їжи курі не кліють, потяги їздять, пароплави пливають, по вулицях люде ходять, в лісах вовки бігають, торговці торгують, солдати воюють, професори професорують, вчителя вчать, доктора лічать, селяне землю колупають, робітники машини крутять — кому чим положено, той тим і махає, а хто я зяником бовтає, а все-ж таки машина йде.

Понюхав Москаль повітря, здорово носом пожрутив.

— Щож це в тебе, бабка, порядку нема? Он бачиш професор в білому не гонят", і давай порядки наводить.

операцію робить, а той кочегар, який умурзяний. Ось я тобі в мент порядок поведу. Чи нема в тебе влади?

— Голубе мій коханий, та невже — аж розплакалася бабка. Невже наведеш? Що хоч бери. Ми вши — ви наші. Сім місяців вже нікому не кланялася; так спина з незвички без гімнастики аж тріщить. Описля всякі України і друга шатія всі подоли пообсмикали і сами порядки наводять. Покажи їм, радимай, Кузькину Мать. Получай, батюшка, владу!

Сів Москаль, надів шапку Мономаха на голову, салдацьку безкозирку на один кулак, босяцьку шапку з Хитровки на другий і як гаркне на весь світ.

— Ей ви Німці, Англійці і проча шатія, равняйсь ні ліво, ні право, я вам покажу як порядки наводить. У мене живо по унтерофіцерському. Вчора у нас цар царював, Распутін распустовав, губернатори губернаторували, стражники сторожили, а сьогодня ми самовіки здивуєм, щоб знав дурень що писати. Ви історичний матеріялізм, а ми історію за чуба, ви економічний розвиток, а ми економіку в зуби, ви соціяльні закони, а ми їх в рило. Ех паедем, держись шапка!

Покопався Москаль в кремпольских льохах, пошукав, чим би йому справу почать, і витяг на світ Божий: „Кузькину Мать", що ще од Івана Калити завалялася і „Слово і Дєло", що Біron своїм нащадкам залишив, та радниками двух Макарів запросив, одного того, на котрого „все шишкі валяться", а другого того, що „телят пасе". І давай порядки наводить.

Наводить рік, наводить другий, а бабка все стоїть, кланяється та дивується.

— І як це ти, батюшка, з „Кузькиною Мамою" та з двома Макарами порядки наведеш? Істінно радетель, умудрів ти меня простоволосую!

Наводить Москаль третій рік, наводить четвертий, вже ось ось до ділa доведе. Вже у нього їжи кури не кліють, бо і курей немає; вже до такої техніки дійшов, що потяги в воді пливають, а пароплави на пісочку лежать, вже вовки до того культурні стали, що по вудицях бігають, а люде до природи наблизился і по лісах живуть; братство і равенство таке пішло, що торговці воювать стали, а салдати торговлею занялися, дівчики лекцій зачитали, а професори вудиці замітають; робітники землю колупають, а машини наше вже залізні і ті спочивають, а вже язиком то той не махає, хто з віку німий та й той на пальцях показує.

А Москаль все наводить та наводить порядки. До Українців „Кузькину Мать" послав, до Грузинів того Макара, що телят не гонял: до простого народу другого Макара приставив, а „Слово і Дєло" по всій Расеї пустив — „гуляй — не хачу!"

Вибився Москаль на „Красное Крильцо", понюхав як Шедринський „Глупий Помещик" повітря — і повітря чисте ні тобі ні диму ні паху, але і в шлункові чисто.

А бабка все стоїть та дивується: і як це він з Макарами та з „Кузькиною Мамою" порядок наведе. Ох сердешний, думає, і як то він чотирі роки старається, ще десятка чотирі почекаю „авось, небось, да как нібудь дійсно наведе!

Покоштував Москаль порядок та до неї:

— Слиш бабка, харош парядак виходіт, толька чи не заключить мир з капіталістами, штойтась дороги не возить і фабрики не працюють!

— Заключай, голубчику, — каже бабка; а сама думає: і як то він з дурними Макарами порядок наведе!

Мокоштував Москаль знов:

— Слиш, бабка, харошо б стерлінгов ражжитца; вовсе укус бил би!

— Разжийся, родимий!" — кланяється бабка...

Наводив, наводив знов коштує:

— Вот бабка парядок буде; толька-б канцеслє парачку прібавіть!

— Прибав, батюшка, тебе Господь умудрив!... — стогне бабка.

— Слиш, бабка, — каже далі Москаль, харашоб торговлішку, того, вольну аткрить, да землішку мужичкам тоже вроде купчей, щоб значить нам та третіну, как кадись памещику давай!

— Ми ваші, ви наші!... — кланяється бабка. — Радетелі.

Крутив Москаль, крутив, наводив, наводив, знов коштує:

— Слиш, бабка, штойтась скус не виходіт. Харашоб ищо „лони вліяніе" надпустіть. Тут тебе немчіні, тут французіня, а там англічанка, а ти как у Христа за пазухой!

— Галубчик, радімєнькай, — залакала бабка, — ми ж ваші, що хочеш подпускай!

Наводив, Москаль, наводив, покоштував — покрутив носом:

— Слиш, бабка, мнє таво, пара, некагда значить!

— Батюшки, голубчики, а як же порядок, а як же я! — сплеснула руками бабка.

— Дура, да тут уже малость осталось! — каже Москаль, — чего ти кочевряжишся: сама і доглянь, а мене люді ждут. Шапачку вот етуу вот тут палажу, може хто завітца так пущай на здоровья носіт!

— Зняв Москаль шапку Мономаха, прелімінарно повитягавши з неї всі діяманти, поклав на стіл, надів котелок і темні окуляри і сів в „спіпнг кар" ще й ручкою на прощання зробив.

— Досвіданьіца, мол, вам!

Тільки його й бачили.

АМЕРИКАНСЬКА ЧОРНОМОРСЬКА ЛІНІЯ КОРАБЕЛЬНА

Поспішна пасажирська лінія під американським флягою з Нью Йорку прямо до

ОДЕССИ

Вигідний і скорій
S. S. ACROPOLIS
ВІДІДЕ 15. ВЕРЕСНЯ.
з Pier 5, Hoboken
Найлішна страва і обслуга.
Голоситись:
AMERICAN BLACK SEA LINE,
21-24 State St., New York City.

Паспорти, шифкарти, справи старокраєві найскорше, найтанше полагоджує Канцелярія Нотаріяльна. 28пси
T. J. HRYCEY CO.,
329 S. 4th St.,
PHILADELPHIA, PA.

АНТІН ЛОТОЦЬКИЙ.

СМЕРТНЕ ЗІЛЛЯ.

(Історичне оповідання з 1189).

(Докінчення). (9)

— Приходжу від князя Володимира Ярославича до князя Ростислава Івановича. Князь Володимир не хоче завдити усобиці й хоче подати князеві Ростиславові руку до згоди. Він заявляє: „Кого схоче народ, цей нехай буде князем у Галичі, а усобиці не заводім".

— Стрівайте! Відкіляж узявся тут Володимир? — спитав Мирослав.

— Він при помочі закарпатського Руснака, що був одним із сторожів у вежі утік із неволі вразі із сим сторожем спеціу до Німеччини на двір цісаря Фридрика Барбарси. Цісар вислався князя Володимира з своїм мужем до Польщі й поручив князеві Казимирові Справедливому, свойому вазалеві, щоб поміг Володимирові відбити Галич. Казимир, послушний цісареві, й дав йому підмогу під проводом воєводи Миколи. І з цим військом він тут явився.

— Боярине! — сказав слабим голосом князь Ростислав, коли Остапич скінчив оповідати — скажи князеві Володимирові, що ми вже погодилися. Я йду перед престол Всевишнього, а він засяде на престолі свойого батька. Бояре й весь Народ згідно поможуть йому прогнати Мадярів. А Ляхів хай одіщле геть!

— Мадяре добровільно опускають межі галицької держави, жадають тільки, щоб їх із оружям відпустити до дому — сповістив посол.

— І ще одна радісна вістка для мене! Не даром гину! Умру в вільній Рідній Країні й поховаєте мене в вільній Рідній Землі.

Посол відійшов.

Нім погасло сонце, погасло молоде, геройське життя: князя Ростислава, не стало в живих.

IX.

На другий день, в неділю 6 серпня на самого Спаса Мадяре ранним-ранком опустили Гали і подалися в свою вітчину. А князь Володимир Ярославич увійшов на замок і засів знову на золотокованому престолі свойого великого батька. Галицькі мужі стріли з великою радістю свойого князя й дідича.

Заслуга тут була чимала Біловолода Просовича, що перший заявився за Володимиром і повторив народови слова покійного князя Ростислава: Скажи, князеві Володимирові, що ми вже з ним погодилися. Я йду перед престл Всевишнього, а він засяде на престолі свойого батька!" Ось така була остання воля князя Ростислава — говорив Біловолод до народу. — Сповнім її! Для памяти князя-героя сповнімо його останню волю!

І ще одну прислугу зробив Біловолод тогож таки дня.

Таки в часі „посадження на столі" князя Володимира, приступив він до старого Юрія Витановича й сказав:

— Боярине Юрію Витановичу, в мене до тебе прохання.

— Яке, боярине Біловолоде Просовичу?

— Спвниш його, боярине?

— Всяке твоє прохання, боярине-піснотворче сповню!

— Син мойого друга й тестя боярина Мирослава Глібовича Семенко любиться з твоєю дочкою Олею. Дай свою згоду на їх подружжя.

— Я не маю нїщо проти цього, боярине!

— Дякую тобі, боярине!

А Мирослав Глібович у подяку Біловолодові не вмів нїщо більше сказати, тільки:

— Як ти про все тямиш!

Через кілька днів відбувся величавий похорон князя Ростислава. Поховали його в церкві, де ховали всїх князїв.

І весь Галич був на похоронах і весь плакав, ридав щирими слозами.

Таке то склалося в Галичі Р. Б. 118, коли то Згода взяла верх над Незгодою серед галицького боярства, а велика Любов князя-героя до Рідного Краю й Рідного Народу „смертним зїллям" положеним на князеві рани знищила „смертне зілля — Незгоду" накладену ворогами на раки Народу.

Нехай-же буде честь і слава памяти князя-героя Ростислава Івановича й усеї його хороброї дружини та бояр, що одностійно станули проти наїзника й не дали Рідної Країни ворогам на поталу, — нехай їм буде честь і слава в Українському Народові від рода в рід, у віки й віки! Амінь.

Львів, у жовтні 1920 р.

БОРЦЯМ ЗА ВОЛЮ НАРОДУ.

В неділю і в понеділок (19. і 20. VI.) відбувся у Львові обхід для вшанування памяти полягліх борців за волю народу.

Першого дня зібралося дуже численно українське громадянство на янівському цвинтарі, щоби віддати честь тим, що не пожалували життя за народну справу. Хоч обхід мав церковний характер (инакше не було-би дозволу на його уладження) — перемінився він в маніфестацію всього українського громадянства у Львові. Всі могили полеглих українських вояків окрашено вінками і цвітами, священство відслужило панахиду, о. Куницький виголосив промову та відспівано кілька пісень. Зокрема відправлено панахиду на спільній могилі Юліяна Саламоновича і Михайла Федиса, розстріляних дня 19. марта 1919 року. Особливий нець зложила львівська робітнича соціялістична організація з написом „Борцям за волю — українське соціялістичне робітництво".

Другого дня відбулася маніфестація на личаківському цвинтарі. І тут відбулося все, після заповіджених програми. На могилах полеглих українських жовнірів зложено вінці й квіти, відправлено панахиду, промову виголосив один священик, відспівано „Ви жертвою в бою нерівним лягли" та инші пісні. Тут взяли участь школи під проводом учительства.

Порядок на цвинтарах одного і другого дня удержували наші пластунки і пластуни.

Ся німа, а богато говоряча живлена маніфестація, — в якій взяли участь великі маси українського населення Львова — на довго полишить по собі память.

Першого й другого дня була сильно сконсигнована поліція піша й кінна, яка одначе не мала поля до „роботи".

Через оба дні продавано відзнаки: „Хоч полягли — живуть" та одноднівку „На вічну память героям".

ЧИ ВИ ГАЗАРДУЄТЕ СВОЇМИ ГРІШМИ?

КОЛИ ні і коли Ви бажалиби улькувати Ваші гроші в безпечне місце, Ви повинні розпитати менаджера філії нашого банку, який находиться у Вашім сусідстві, про користи з льокації гроший, предложеної The Cleveland Trust Bond Department-ом.

Коли ми віддаємо кому який бонд, ми передовсім дбаємо, щоб вони були БЕЗПЕЧНІ. А тоді ми глядимо на як найлішші приноси, які лиш можна осягнути з безпечного інвестования.

The Cleveland Trust Company

СТАН МАЄТКОВИЙ $125,000,000.

НЕМІЧ, ОБЕЗСИЛЕННЄ І ЗНЕОХОТУ

ВИКЛИКУЄ ВАШ ЖОЛУДОК СЕРЕД ТЕПЕРІШНЬОЇ ЛІТНОЇ СПЕКИ

БОСАКОВЕ ЛІЧНИЧЕ ГІРКЕ ВИНО

Природний кріпитель („Nature's Tonic")

запобіжить сим долягливостям

До набути в аптиках і гроселійних крамницях або прямо у витворців.

Ціна:
12 фляшок $14.00
6 фляшок $7.50
одна фляшка $1.50

BOSAK MANUFACTURING CO., SCRANTON, PA.

UNITED AMERICAN LINES, Inc.

JOINT SERVICE — ПРЯМА ЛІНІЯ МІЖ НЮ ЙОРКОМ І ГАМБУРГОМ — JOINT SERVICE

Найлішше получение до всіх частий центральної Европи.

S. S. "MT. CLAY" ..... 4-го СЕРПНЯ
S. S. "MT. CARROL" (новий) ..... 18-го СЕРПНЯ
S. S. "MOUNT CLINTON" (новий) ..... 1-го ВЕРЕСНЯ

Кораблі відїздають з Нью Йорку з Pier No. 86, North River, при кінци Вест 46-ої ул.

Кораблі "HANSA" Ex-Deutschland), "BAYERN", (новий) і "WUERTTEMBERG", (новий) зачнуть їздити в місяци червни.

Кабіни в 2, 4 і 6 ліжками на всіх отаднім кораблях. Окремі їдальні, галї для курення, галї рефрипов і промінадові покладн для ужитку подорожних 3-ої класи.

Для заповнення собі шифкарти пишіть до котрого небудь агента або

WITH 39 BROADWAY, NEW YORK, CITY. WITH

HAMBURG AMERICAN LINE

ШЛЕМО КОЖДОМУ, ХТО СОБІ ЗАМОВИТЬ НЕЗВИЧАЙНО ГАРНУ ПОВІСТЬ О. КОБИЛЯНСЬКОЇ

В неділю рано зїлє копала

ЦІНА ЛИШЕ 75 ЦЕНТІВ.

Замовлення висилайте враз з грішми на адресу:
UKRAINIAN PUBLISHING & PRINTING,
30 East 7th Street, - - - - - New York, N. Y.

ШИФКАРТИ

ДО ЛЬВОВА $99.00

	До		До
Стрия	$ 99.25	Бучача	$ 99.50
Тернополя	99.50	Дрогобича	98.75
Станиславова	99.50	Бориславa	95.00
Кракова	97.50	Варшави	98.00
Густина	100.00	Мінська	100.00

Ціни стисло Компанічні. Замовляємо каюти наперед. — Аплікації на ПАШПОРТИ виробляємо даром. — Опікуємося і асикуруємо куфри і пакунки. — Даємо нічліг і чесну товариську услугу. — Спішіться з замовою місць.

Пишіть сейчас або заходіть

Stephen Dembitsky

All Slav Steamship Agency,
204 W. 27th STREET, NEW YORK, N. Y.
Phone: Chelsea 5508

ВЕЛИКА ПАРТІЯ УКРАЇНЦІВ

відіде до старого краю пасшіпно-почтовими кораблями просто без пересідання до Гамбурга:

МАНДЖУРІЯ 14. ЛИПНЯ. — ЛІТУАНІЯ 20. ЛИПНЯ. —
ОЛИМПІК 16. ЛИПНЯ. — МОНГОЛІЯ 28. ЛИПНЯ.

тому, бажаючі виїхати в товаристві своїх земляків, повинні собі сейчас шифкарту замовити і цасліпо вернуть до своєї рідні.

ШИФКАРТИ
до краю і з краю, сподаємо сисло по цілі компаніячній, а також, кождому пасажирови даємо особну каюту на 2-4 особи.

ПАШПОРТИ
вітотовляємо кождому в протягу 2-3 днів. За курси гарантуємо аж до самого Вашого дому в старім краю!

ГРОШІ ДО СТАРОГО КРАЮ
висилаємо скоро і по найнижшім курсі почтою, долярами, чеками і телеграфічно, під повною гарантісю і відповідальностю.

У всіх справах, як тутешніх так і в старо-краєвих, удаіться в повнім довірем лише до:

STANDARD BANK
AVE. B. COR. 4TH ST. NEW YORK

Приймаєсь БАНКНОВІ ВКЛАДИ. Платимо добрі процепти від Ваших грошей.

ПЕРЕСИЛКИ ГРОШЕВІ до Угорщини і нею занятих територій полагоджуєсь по найнижших цінах денного курсу.

ПЕРЕСИЛКИ в ДОЛЯРАХ. Виплачуємо в готівці долярові відбраткам.

ТІКЕТИ КОРАБЕЛЬНІ продаємо на всі лінії по цінах компаніячних.

ЕМІГРАЦІЯНІ ДОКУМЕНТИ і повновласти для спровадження родини переводимо з повною докладностю.

Mokray Brothers Bankers
150 Second Street Passaic, N. J.

ПРИ ПОВОРОТІ ДО КРАЮ І ТУТ В АМЕРИЦІ
нема лішого ремесла від автомобільового. Я є з краю довголітній і добрий механік і шофер в Америці. Хто вивчиться в нашій школі, той стане добрим механіком і шофером. Будете нам вдячні по всі часи. Знаєте, що наша школа є одною з лішших в Америці. Умієсть до науки всі найновіші моделі автомобілів. Денні і вечірні курси. Можете заробити 25-35 дол. на тиждень. Просимо зайти до нашого офісу і порадитеся з нами. Офіс отворений і в неділі. Просимо.

Записуйтесь до нашої школи. — L. Stepanoff, інструктор і механік.
Для інформації наш офіс отворений в неділі до 12. г. в пол. Пишіть по катальоги
ARENA AUTO SCHOOL, 151 W. 54th St., NEW YORK, N. Y.

ШИФКАРТИ

продаємо лише по компаніячних цінах на всі лінії до Галичини і з Галичини і до всіх частий сьвіта.

ПАСАЖИРІВ, котрі їдуть до краю ми стрічаємо на стациях, забираємо їх на нічліг до власного чистого і здорового еміграційного дому, опікуємо сіх їх пакунками, котрі на жадання також асекуруємо і потримуємо їх пакунки безплатно у своїм сторожі аж до дня відїзду пораба.

ПАШПОРТИ вистараємо сі зовсім безплатно.

ГРОШІ посилаємо до всіх місцевостий рідного краю по денніім курсі телеграфічно, чеками і почтою і даємо за гроші повну гаранцію. Після доручения грошій даємо оригінальні посьвідки від осіб, котрим переслано гроші.

ВСІЛЯКІ старокраєві справи судові і нотаріальні успішно полагоджує нотар.

Також у всіх прочих справах уділяє совісної поради і дає часу, скору і точну обсалгу найстарший

УКРАЇНСЬКИЙ БАНКИР
на розі Третої Еиші і 6-тої улиці в Нію Йорку.

HENRY C. ZARO, BANKER
39 COOPER SQ. ST. U. NEW YORK, N. Y.

ЛЮБИТЕЛІ МУЗИКИ!

Звісна на весь сьвіт нійорська першорядна фірма

КАРЛЬ ФІШЕР

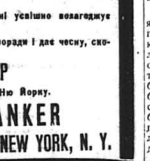

ПОРУЧАЄ УКРАЇНСЬКОМУ ЗАГАЛОВІ СВІЙ
СКЛАД МУЗИЧНИХ ІНСТРУМЕНТІВ
І ВСЯКИХ МУЗИКАЛІЇВ.

ПРОДАЄ ВСЯКІ МУЗИЧНІ ІНСТРУМЕНТИ, ПРИОРИ, НОТИ, МЕТОДИЧНІ ПІДРУЧНИКИ ДЛЯ НАКИ МУЗИКИ НА ВСЯКИХ ІНСТРУМЕНТАХ І ВЗАЛІ ВСЕ, ЩО ВХОДИТЬ В ОБСЯГ МУЗИКИ.

Як поодинокі люди так і ті, що організують музичні кружки, сьпівочні орькестри і банди на цілу інструменти, найдуть у тім складі все для них потрібне, а також дістануть всякі інформації для закупна відповідних інструментів і як учитись грати. Ся фірма основала український відділ, який вода всяку переписку зі сторонами в українській мові. Тож сьміло звертайтесь а своїми потребами до тої фірми в українській мові. Ілюстрований катальог висилаєсь на жадане. Весь товар досконалий, ціни умірковані. Адрес:

CARL FISCHER, *COOPER SQUARE*, NEW YORK, N. Y.

ШІФКАРТИ

ЧЕРЕЗ
ГАМБУРГ, РОТЕРДАМ, АНТВЕРПЕН І ДАНЦІГ продаємо по сгисло компаніячних цінах і даємо окремі каюти нашим пасажирам.

ГРОШІ
Пересилаємо по найвищім курсі: кождий цент повірений нам пересилаємо в якнайкоротшім часі а на доказ доручую рецепіси з підписом Ваших рідних що отримали гроші.

НОТАРІЯЛЬНИЙ
відділ полагодить Вам різні справи краєві і американські і постараєсь Вам безплатно о пашпорт до краю в дуже короткім часі.

Від ДЕПОЗИТІВ платимо 4 процент річно.
Наш Банк оснований в 1898 році.
ІНФОРМАЦІЇ уділяємо даром в різних справах.

EMIL KISS, Banker
133 Second Ave., New York, N. Y.

ВІДОЗВА
до Українців з сіл Вітошинці і Горохівці, повіт Перемишль, Галичина.

Я, Петро Соляр з Глестонбурн, Конн., одержав зі старого краю отсей лист:

Горохівці, 12. мая 1921.

Христос воскресе!

Високоповажаний Пане і Дорогі мої Парохіяне!

Гр.-кат. уряд парохіяльний в Горохівцях одержав лист від Петра Соляра і чек на 18.500 марок польських. Гроші, як пішете, призначені на будову нової церкви в Вітошинцях, то є у Вашім рідним селі, так 2 доляри на Службу Божу за здоровє жертводавців. В імени комітету церковного в Вітошинцях, котрі к імени сюди, шлю Вам, мої Найдорожші, щиру подяку за так великий для нас дар. Всевишній нехай дає Вам всім як найлучшого здоровя і щастя, щоби здорові і богаті вернули при лучших обставинах до своїх найрідніших, а будете вповині задоволені, що в тяжких для нас часах не забули про нас; будете могли побачити власними очима ту маленьку цеглку, яку положили і Ви, мої парохіяне, коло будови храму Божого в Вітошинцях. Тому ще раз дякуємо.

Як знаєте, церква наша цілком зпищена. Про будову нової, мурованої не можемо й думати, бо се коштувало би мільони, а нарід бідний, зниценний війною.

Відправляємо Службу Божу в кістелі. Але думаємо у Вітошинцях побудувати провізоричну богослужебну каплицю. Дерево вже маємо; до осени буде скінчена. Трохи річий церковних маємо, а дасть Бог дочекати, що незадовго будемо відправляти в своїй каплиці.

Лист Ваш я перечитав в присутности цілої парохії. Лист дуже красний. Тішить нас всіх, що Ви, мої парохіяне, так тісно солідарні, зорганізовані і почуваєтеся до обовязку супроти свого рідного села. Лист на мене дуже подіяв, так що і я заплакав і декотрі люди в церкві.

Службу Божу відправив і перечитав назвиска жертводавців.

Просимо і надалше памятати про нас, бо як кодо нас є, то Ви всі добре знаєте з газет і від тих, які приїздять з Галичини до Америки.

Село Вітошинці бідне, знищене дуже. Люди поволи будуються, але се йде дуже зле, бо гроший нема. Уряд не дає майже нічого. Таксамо і ціла парохія бідна.

Тамтоті року зпищив град збіжже. Люди, крім того, що не мають де мешкати, тепер на передновку терпіть голод. На той рік збіжже зійде, лише посуха. Як є у нас, то певно пишуть Вам з хати.

Менє поратували тими 2 долярами, бо я як священик був цілий час на війні; в Горохівцях від жовтня 1920 р. Був я полевим духовником при війску. Чоловік цілком знищений, а мою рідню. От дістається. Як бідні парохіяни, то і бідний священик.

Прошу зложити подяку всім. На будуче просимо памятати про церкву у Вітошинцях. А може є і з Гороховецьких людзи, то може би вони на свою церкву шось прислали. То прошу ласкаво переказати.

На тім кінчу. Здоровлю Вас всіх щиро.

о. Іван Косонога,
завідатель парохії в Горохівцях,
п. Перемишль.

(Печать: Гр.-кат. уряд парохіяльний в Горохівцях).

Здається, що до повисшого письма я не потребую додавати від себе нічого. Скажу, лише коротко, що з великої мурованої церкви у нашім селі лишилися лише грузи. На цілє село остався тільки польський костел, в котрім нам священик відправляє Службу Божу. Наші парохіяни тепер дуже бідні і не є всилі побудувати церкву самі, без нашої помочі. Колиж наші братія будуть і надалше молитися в польськім костелі, то се може нам кождаєсь дуже пошкодити — самі знаєте длячого...

Хто з Вас, дорогі Земляки, почувається до своєї ніри, сей сповнить належно свій обовязок і не позволить на те, щоби наші отці, матери, браття і сестри пропадали в чужім морю.

Ласкаві жертви проситься слати на адресу: о. Іван Косонога, завідатель церкви в Горохівцях, повіт Перемишль, Галичина.

Петро Соляр.

ЗНОВ ІНТЕРНУЮТЬ.

З Сявічинни пишуть: Дня 12. мая арештувала жандармерія в Команчи Івана Гірняка з Загіря, котрий хотів перейти чехословацьку границю, щоби там найти собі роботу. Арештованого, якби не знати якого злочинця, відведено до Сянока, де замкнено його спершу в поліційних арештах, а по тижне переведено до арештів судових. Рідні не позволено з ним бачитися. Вкінці удалося довідатись, що справу Гірняка відіслано до Намісництва у Львові. Відпоручник У. Р. К. інтервенціював у відносного референта, одначе безуспішно, бо Намісництво зарядило інтернування Гірняка, як небезпечного для польської держави.

ВИНАХІДНИКИ
Пишіть по безплатну книжочку про винаходи і патенти і довіряйтесь з довірем до нас зі своїми патентовими справами як до патентових адвокатів.
A. M. WILSON, Inc.
Registered Patent Attorneys,
310 Victor Building,
WASHINGTON, D. C.

BE CAREFUL WITH WHOM YOU DEAL.

There is an old saying to the effect that institution is usually but the lengthened shadow of one man. In other words, the institution is the multiplied expression and reflection of one man's inspiration, his ideas, characteristics and his executive capacity. The way the head thinks, feels and acts so will you find it duplicated down through all the intertwining branches, to the very office boy. We know one New York merchant for instance who says he would rather sell one $10.000 gown to a rich woman than sell a $10 dress to a thousand poor ones, while across the street is another merchant who would prefer to sell the thousand $10 dresses.

This is true of many large financial concerns also. Some there are the heads of which are essential aristocrats. Their business is conducted upon this basis. They cater to the rich and the exclusive set. Their lists of customers are of this kind and good investment opportunities are reserved for them. Then there are other concerns the heads of which were born of the people, whose employees are of the people and who cater to the people. They prefer to deal with the many and naturally their organizations are equipped to take care of the many.

In buying an investment, this should be taken into consideration. When one is rich it may be a minor matter if one's investment does not turn out profitably, but when one is not rich it may mean suffering or even ruin. The concerns which cater to the people know this very well and they take, if anything, extra care to make certain that the securities they offer for sale are perfectly safe.

Prof. Henry L. Doherty & Co., the head of which has risen from the masses who knows their necessities and who is keenly aware of the importance of safeguarding their interests, and who has proved this by a long record of successful dealing with them and for them. In the one place your little investment will be hardly noticed; in the other you will find your investment not only welcomed, but you will be treated with as much consideration as though you had come to invest a small fortune.

ОБМАНСТВА І КРАДІЖІ БЕЗ КІНЦЯ У ЛЬВОВІ.

У Львові арештовано плютонового польських війск, фасункового з доповнюючого курсу для учеників середних шкіл. Равха, який взяв на фалшиву асигнату в господарському уряді ДОГ. при вул. Янівській 5 бочок смальцю по 50 кг., вартости 100.000 мп. Равха підозрівають, що належав до бандитів, які 16. червня розбили на черновецькому двірці залізничий вагон а поліцію, яка наспіла, привитали сальвою стрілів і опісля втекли. — Арештований за крадіж Прокопів зізнав, що на днях вкрав на шкоду Андрія Познанського при вул. Кленарівській ч. 12 пістіль і гардеробу, які забрав і сховав Антоні Вежбіцкі, нічний сторож жидівського шпиталю. Давид Грудер вкрав Давидови Гольдвурмови портфель з 10.-900 мп. — Розправа проти 15 виновників залізничих злодійств закінчилася засудом. За крадіж засуджено Йосифа Кубіка на 3 і пів року, Йосифа Подгурского, Йосифа Пемика, Хліпарского і Тому Райніша на 2 і пів року, Едварда Мілєра на рік, Станислава Смольку на 3 місяці тяжкої заостреної вязниці. За співучасть, укривання і перепродування крадених річий засуджено Кароліну Педу, Анну Зборовску, Тобіяша Райцеса і Ізраеля Грубера на 4 місяці, Гелену Бельцарску і Гітлю Груберову на 3 місиці тяжкої вязниці. Стефанію і Софію Кухарскі увільнено.

ПРОЕКТ АВТОНОМІЇ СЛОВАЧЧИНИ.

„Лідове Новіни" подають, що оден з найвизначнійших словацьких дічів д-р Лабай з Рожснборгу опрацював проект автономії Словаччини. На основі сього проекту Словаччина була би злучена з Чехією під дуалістичною формою. На чолі Чехословацької республики стояв би спільно вибраний президент. В характері односгайної держави виступала би Чехо-Словаччина тільки в міжнародних справах, як напр. заключування політичних договорів і т. и. „Л. Н." критикують остро сей проект і називають його неможливим до принятя.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

Оголошення женитьби не приймається. — За оголошення пошукувань платиться 10 центів за стрічку (5 слів) за одно помішенне, за більше разів дається відповідний опуст. Дворазове оголошення з 5 стрічок $1.00.

Пошукую свого мужа ОНУФРІЯ КОВАЛЬЧУКА, котрий перебуває десь в Америці, і від 1915 р. не маю від него вістки. Давну його адресу я загубила. Остався з крайній біді з 5-ма дітьми. Хтоби о нім знав, або він сам, зводить повідомити мене на адресу: ЮСЬКА КОВАЛЬЧУК, Свитазов, пов. Сокаль, Галичина. 63-64

Пошукую своїх швагрів АНДРІЯ і ІВАНА КОМАРИНСЬКИХ, з села Бертеши, пов. Бібрка, Галичина. Мають перебувати в Детройт, Мишіген. Хтобо про них знав або вони самі, прошуся зголосити на адресу: ГРИНЬКО ШЕВЦІВ, 6 St. Marks Pl., New York, N. Y. 64-65

Пошукую своєї сестри НАСТЯ КОЛОДІЙ, родом з Пісар, пов. Рогатин. Тому 8 років перебувала в Елізабет. Н. Дж. Вона сама або хто знає про ню, зволить повідомити: МУКУТА КОЛОДІЙ, 63 Broadway, Elizabethport, N. J. 63-64

ПЕТРО БАРАН перебуваючий в Америці зволить відобрати в адміністр. „Свободи" два листи від Анни Барановни з Перемишля. 64-65

УКРАЇНСЬКА гр. кат. Церков Рождества Преч. Діви Марії в Chicago, Ill., пошукує дяковчителя. Посада до обнятя 1-го серпня. Голосистись на адресу: UKRAINIAN GR. CATH. RECTORY, 4952 So. Paulina Street, Chicago, Ill. 62-64

РЕСТАВРАНТ НА ПРОДАЖ

барген, добрий бізнес і в добрім сусідстві. Мучить сподати з причини виїзду в инше місце. Посада до обнятя 1-го серпня. Голоситись до: B. TOMASZEWSKI, 860 Third Ave., Brooklyn, N. Y. 62-67

КОЛИ СПРОВАДЖУЄТЕ КОГО З РОДИНИ
то робіть се скоро.

Продаю шифкарти з краю і до краю по компаніячних цінах.

Висилаю гроші до всіх місцевостий в краю. 156c73

Виробляю повновласти і контракти купна і продажи. Веду канцелярію нотарізальну.

Пишіть або прийдіть на адресу:

MICHAEL RUDY,
684 Joseph Ave., Rochester, N. Y.

A. Fulzy
166-7th Avenue
BROOKLYN, N. Y.
Український первородний крамець
Phone 1797 South

НАЙБІЛЬШЕ В ГАЛИЧИНІ ПОШИРЕНИЙ ТИЖНЕВИК „УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС"

політично-економічний орган, який обговорює в кождім числі актуальні теми з української політики та дає тижневий огляд подій на Україні і в цілім світі. 158,60,2,4

„Укр. Голос" появляється вже третий рік. Річно передплата 2 доляри. Передплату слати в регістрованім листі на адресу:

RED. „UKRAINSKYJ HOLOS",
Przemysl, Galicia, Europe.

АДВОКАТ
O. H. DROEGE
49 E. 7TH ST., NEW YORK
Розмовитесь по українськи.

Години урядові від 4. до 8. пополудни кождого дня, окрім неділь і свят.

SANTAL CAPSULES MIDY
СКОРА ПОМІЧ на катар міхура і нічі.
Певне і успішне.
Кождий капсуль означена MIDY
Стережіться підробок.

ЩАСЛИВІ ДНІ!

Наступлять для тих Українців в Америці, котрі будуть знати англійський язик. Коли Ви до сего часу не володіете ним, вишлюйтесь до нашої школи а в протягу 3 місяців Ви будете читати, писати і говорити по англійськи. Пробні лекції і подробиці висилаємо за 10 цент. пришли або марками, можна і канадійськими. Адресуйте:

FIRST AMERICAN PREPARATORY SCHOOL,
Dept. 46, 525 West 47th St.,
New York City.

ПОЗІР!
ФАРМЕРИ!
СТАРОКРАЄВІ
КОСИ
Знамеиті під кождим зглядом з найлішої гартованої серебристої стали. Довгота коси 32 цалі, а надзвичайно легка, важить тільки один фунт, за одним поклепанием косить пару дпів. Одноразове поострепие бруском вистарчає на 125 кроків роботи.
ЦІНА КОСИ $3.50
Перстень до коси ..... .50
Брусок ..... .50
Гроші прислайте разом з ордером на адресу:
J. KAVIUK,
Box 25, Sta. D, New York, N. Y.

ТЕЛЕГРАФІЧНІ ШИФКАРТИ до і з КРАЮ
ПО КОМПАНІЯЧНИХ ЦІНАХ.

За повним задоволенем, при виробі пашпорту, склаті „лишше тепер", висилаю гроші, здавайтесь до своїх:

СЕМЕН КУНКА, завідатель.

ATLANTIC STEAMSHIP AGENCY,
154 E. Houston St., New York City

МЕДИЧНА ЛЯБОРАТОРІЯ СВ. МИХАТЛА

Коли Ви недужі на яку скіряну недугу, немічні на силах, як маєте ревматизм, нечисту кров, сверблячку тіла, катар жолудка, солітер (паристиня), конвульсії (подуху коробку), кашель, перестуд, внутрішні болі від подвигання, або коли дбаєте про красу Вашого тіла і потребуєте лік на порість волося, вусів, або для усунення волося, пофарбування сивого волося, зроблення лиця гарним або взагалі на всі иниі недуги, а хочете мати гарантовану пораду і добру медицину, то опишіть нам зараз Вашу недугу а наші знатоки медицини Вам поможуть. Жадайте катальог у:

ST. MICHAEL MEDICINE CO., INC.
CARLSTADT, N. J. Dep. D.

ФАРМИ!

ТОВАРИЩІ! ВЕЛИКИЙ БАРГЕН близько мене. 1) 29 акрів фарма з будинками за 900 долярів. 2) 50 акрів, дво фамілійний дім, баня і сайдер-міл, порушуваний водою $2000. Потреба готівки до $500. 3) 90 акрів, великі будинки, близько фабрик, 10 штук худоби і машинерія. Ціна $6.000, готівки $2.000. — STANLEY NYCZAY, Box 56, Staffordville, Conn. 63-64

ФАРМА 104 АКРІВ

з того 50 під плуг а 54 ліса і пасовиска. Фарма огороджена дротом, 30 акрів обсіяні і обсаджені, а 20 акрів сіна. Будинки є добрі, баня нова, на споді цементована, дім покритий бляхою о одинайцять кімнатах; всякі будинки для худоби і курий, 2 молодні коні, 6 штук худоби, 1 просьна безрога, 75 курий; всякі фармерські машини, вози і повози. Продасть за пристушну ціну за ціну $4.500. Прошу зголоситись на адресу: A. SZYMCZAK, R. 7, D. 1, Galway, N. Y. 62-64

ЧИ ВИ ШУКАЄТЕ ФАРМИ?

Ми продаємо фарми різного рода в найлішших частях Нію Йорку, Конектікут і Нію Джерзи. Коліж Ви хотіли дістати чесну пораду, приходіть до: 143—

BERMAN & GREEN,
359 Grand Street, New York.

ДОБРІ ФАРМИ НА ДОБРЕ ГОСПОДАРСТВО.

1) 117 акрів фарма, 12 кімнатний дім, стодола, сліпо і другі забудовання, 25 штук худоби, 3 коні, 3 свині, дуже курий, качок і гусий. Газолиновий двигун, вози і повозки і всякі машини. Одна миля до міста. Ціна $7.900, готівки $2.900.

2) Фарма 100 акрів, новий 10 кімнатний дім, стодола і другі забудовання, 8 корів, 2 коні, 150 курий, 3 свині, вози і машинерія. Пістора милі до міста. Ціна $3700, готівки $1500.

Ті і другі фарми продаються з цілим інвентарем і посівом. 62-64

Звертайтесь до:

M. PISARKO & S. POKUTNY,
406 E. 5th St., New York City.

ХТО СЛУЖИВ ПРИ АМЕРИКАНСЬКІМ ВІЙСКУ

просимо зголоситися до нас а ми поможемо дістати Вам ВИНАГОРОДЖЕННЯ „БОНУСІВ". 29свч

Пишіть на адресу:

IMMIGRANT AID CO., Inc.,
49 East 7th St., New York City.

ВИДАВНИЦТВО

УКРАЇНСЬКА ТЕАТРАЛЬНА МУЗИЧНА БІБЛІОТЕКА

Отсим сповіщає, що у моїм складі є богато нових рішних річий. Доставляю також першорядну музику на всякі оказії. 51c71

Жадайте катальогів, пишучи до:

H. E. SMOLEN,
53 LENOX AVE., NEW YORK, N. Y.

ВИНАХІДНИКИ

Вишліть мені модель або рисунок Вашого винаходу в цілі безплатної оцінки.

Жадайте мою книжочку винаходів п. з. „ПОРАДНИК ДЛЯ ВИНАХІДНИКІВ", котру отримаєте ДАРОМ.—Пишіть до мене по українськи.

Marcin Labiner,
Reg. Patent Atty. (S.),
15 PARK ROW, NEW YORK

БЕЗ НОЖА І МЕДИЦИНИ.
Перший Український Хиропрактор
ДР. АНДРЕЙ БОРАК
лічить різні задавнені хороби так
МУЖИН ЯК ЖЕНЩИН
Ню Йорк офіс: 335 E. 18th Street.
Понеділок, середа, пятниця від 10. рано до 8. веч. В неділі від 10. до 1. Ньюарк (Newark) офіс: 3 Belmont Ave. (cor. Court St., коло церкви) вівторок, четвер і субота від 10. рано до 8. вечер. 83вс—

ДР. ІВАН СМІТ
ЛІКАР УКРАЇНЕЦЬ. — СПЕЦІЯЛІСТ ОПЕРАТОР. вчс

Години урядові: 12-2 попол. і від 6-8 вечер, а в неділі і свята від 10. рано до 2. полудня. Телефон Stuyvesant 4493.

Dr. JOHN SMITH, Jr.,
327 E. 17th St., New York, N. Y.

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР
С. М. КАУФМАН, М. Д.
СПЕЦІЯЛІСТ ХРОНІЧНИХ ТА ВНУТРІШНІХ НЕДУГ І АКУШЕР.

Години приняття: від 9. рано до 9. вечер, в неділі до 4. пополудни.
111 E. 7th ST., NEW YORK, N. Y.

DR. M. SMITH
16 E. 7th ST., NEW YORK
Tel. Orchard 6072.
коло Церкви св. Юрія.
Говорить по українськи.
Лічить успішно недуги мущин, женщин і дітий.
Найморденійші електричні апарати.

ДР. Б. ГОГЕНБЕРГ
спеціяліст зі старого краю. Лічить недуги мущин і женщин, як внутрішні так і хронічні. Переводить всякі операції. Дає недужим безплатну пораду.

DR. B. HOHENBERG,
304 — 2nd AVENUE,
(межи 17. а 18. улицею)
NEW YORK, N. Y.

Години офісові: щоденно від 8-ої рано до 8-ої вечер.
Телефон: 1882 Stuyvesant.

ПРОФ. ДОКТОР ДЕЙЧ
ДОКТОР МЕДИЦИНИ
Лічить особисто з успіхом всякі недуги мущин, женщин і дітий.
Dr. DEUTCH,
229 E. 14th St., New York City.
Тел. Stuyvesant 933.

СПЕЦІЯЛІСТ НЕДУГ МУЩИН І ЖЕНЩИН
Говорить по українськи.
Лічить всі хронічні застарілі слабости мущин і женщин.
ЦІКАВСЬКА ПОРАДА ДАРОМ.

Dr. ZINS.
110 East 16th St. N.Y.
між Irving Pl. & Union Sq.
Год.: від 9. рано до 8. вечер.
В неділі від 9. рано до 4. пол

ДР. К. Д. БІЛИК
Український лікар і хірург.

Урядові години:
1) 231 E. 13th St. (Тел. Stuyvesant 590) від 2. до 4. попол. 35вп—
2) 825 E. 4th St. (Avenue C) Тел. Orchard 0409, від 10. до 12 рано і від 7. до 9. вечером.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

НАЙКРАСША ПРОГУЛЬКОВА МІСЦЕВІСТЬ НЕДАЛЕКО ВІД НЮ ЙОРКУ В .....
KEANSBURG, N. J.
де находиться ГОТЕЛЬ І РЕСТАВРАЦІЯ
під менаджерством звісного Українця М. Масляка.

Там дістанете кімнати мешкальні і хорч на дні, тижні і місяці.

Здоровий воздух, положенне над морем, де є купелі. Доїджає зелізниця Central R. R. або прогулькові бовти з Battery Place, N. Y. Одинокє місце для розрывки і здоровля. Ціни приступні. При приїзді на місце глядіть за:

Macdonald's Raritan Bay Hotel
Keansburg, N. J.